

תהתמלה

קונטרס שבועי בענייני גאולה ומשיח

לפתע מגיע משיח ואז יאמרו לנו: יש לך כל
כך הדבבה דולרים. מי צריך את זה עכשיו?
זה כבר לא מטבע המחלפתו.

ראו עמוד 7

ערב שבת קודש פי' בהר
היי' תהא שנת סגולה

שיי

ידי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

מוקדש

לכ"ק אדמו"ר שליט"א

מלך המשיח

מהרה יגלה אכ"י"ר

בתסות:

'קרן המיליון'

שעי"י 'מרכז חב"ד העולמי לקבלת פני משיח'

מכבר כלה זמן בני"ג בגלות

בקשר עם פ' השביעי, פ' בהר, מובא בזה צילום (מוקטן) נדיר ומיוחד מהגהת ר"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א על שיחת יום א' פ' במדבר, ר"ה אייר ה'תש"ג – בהכניס העולמי דנשי ובנות חב"ד תחינה –

(נדפס בספר השיחות תש"ג ח"ב ע' 484)

וכסנתן האמור בנוגע לפרשת השבוע דיום השי"ק זמניי אזלין – שעיי פעולתן של נשי ישראל באופן רי"כ תבואו אל הארץ גר ושבתה הארץ שבת להי"י, כבתיזן הפרטים, שגם כשנמצאים עדיין בימי הגלות האחרונים, עושים מכל כ"ח יהודי יאריך ישראל, ועד לימקדש מעט", רואה הקב"ה שמע"ל כבר אמלק"ל המזנונית שבגלות, ופספסקה שחזתם – של בגלי, זמ"ל וראויים שתלפ"ן זמ"ד יקודים היערד י"כ תבואו אל הארץ" כפשוטו – הביטו לארץ ישראל כגאולה האמיתית והשלמה, שנעשית עיי מעשיו ותבודותיו ויזכבתה הארץ שבת להי"י, להמשיך קדושתו של הקב"ה (ישבת להי"י) בכל עניני הארץ גם בגלות, אשכ"ל, וצ"ל המסכת האל"ף (אלופו של עולם) ב"ענלה" נעשה י"גאולה"י.

אמרתי
אין

וכן התי' לנו תיכף ומיד ממש – שי"בנערינו ובקינונו גר כבינו ובמחנותיי, אנשים וגשים וטף, וי"כספם והרבה אתמיי, עם כל הנכסים הבהים הפרטיים, ועאכ"כ בתר-כנסיות ובת"י-מדרשותי, עם הספלים, ועאכ"כ הסידורים והספרים, כאים יהוד עם משיח צדקנו – על גבי יעניי שמיא"ו – לארצנו הקדושה, י"כ תבואו אל הארץ, ובארץ ישראל עצמה – ליושלים עיר הקודש, להר הקודש ולבית המקדש.

להלן פיענוח הכת"ק (בא בהדגשה):

ובסגנון האמור בנוגע לפרשת השבוע דיום השי"ק זמניי אזלין – שעיי פעולתן של נשי ישראל באופן ד"כ תבואו אל הארץ ג' ושבבתה הארץ שבת להי"י, בבתיזן הפרטיים, שגם כשנמצאים עדיין בימי הגלות האחרונים, עושים מכל בית יהודי יאריך ישראל, ועד לי"מקדש מעט", רואה הקב"ה שעמדו כבר בכל הנסיונות שבגלות, ומכבר כלה זמן בני"ג בגלות, וראויים בתכלית שתתקן ומיד יקויים היעוד י"כ תבואו אל הארץ" כפשוטו – הכניסה לארץ ישראל בגאולה האמיתית והשלמה, שנעשית עיי מעשיו ועבודותיו ב"שיבתה הארץ שבת להי"י, להמשיך קדושתו של הקב"ה (ישבת להי"י) בכל עניני הארץ בגלות, ועיי המשכת האל"ף (אלופו של עולם) ב"גולה" נעשה י"גאולה"י.

3 דבר מלכות – פרסום ראשון בלה"ק

גלות הדולרים / משיחת ל"ג בעומר ה'תשל"ד

9 זמן הגאולה

הלמוד והוראה מ"פסת שני" / הזמן הנרכי באור הגאולה

13 וילחום מלחמת ה' - וינצח! – פרסום ראשון בלה"ק

"עסקת החבלי" שיעשו הדתיים בממשלה בנוגע ל"עזרה יהודי" / שיוחת בעניני שלמות העם והארץ

15 כת"ק – פרסום ראשון

מכבר כלה זמן בני"ג בגלות / הגות הרבי על שירת ר"ה אייר ה'תש"ג

מערכת "יהי המלך"

במסגרת: "פסח משיח" שעיי "אגודת חסדי חב"ד" באה"ק, תחת נשיאות ר"ק אד"ש מה"מ יוצא-לאור ע"ד-י: תלמידי ה"קבוצה", יחזיקי בית דוד, ישיבת תורת המרכזית, "בית משיח" 770 סניף ארה"ב: 11213 Brooklyn, NY #38, 778-6670 (718) טלפון: 26385 • טלפקס: 840-3153 (04) סניף ארץ הקודש: שביל האמונה 9/1, קרית-שמאל; מיקוד: 26385 • אינטרנט: yeh_@netvision.net.il דואר אלקטרוני: http://www.moshach.net/blind

גלות הדולרים

אנשים שיש לו רצון להנות מכספו וכו', שלכן לא איכפת לו להשאר בגלות, והוא מוותר על כל הענינים וכו' – אבל תיכף מגיע משיח, ואז הדולר לא יתפוס מקומו! ● זעקים הגבירים: היתכן, הוא התיגע כל כך הרבה לאסוף דולרים, והוא החביא אותם בבנק – ולפתע מגיע משיח וכל המציאות שלו לא תתפוס שום מקום, היות ואז לא יצטרך את הדולרים ● יאמרו לו: יש לך כל כך הרבה דולרים, מי צריך את זה עכשיו? זה כבר לא מטבע המהלכת! ● הרי סוף-כל-סוף רחמנות עליי, וסוף-כל-סוף צריך להוציא מהגלות שלי (אצל הדולרים) ● משיחת ל"ג בעומר ה'תשל"ח – בלתי מוגה

בפרסום ראשון* בלשון הקודש – בעריכת מערכת "יחי המלך"

ולכאורה אין זה מובן:
 א) כיון שהגמ' אומרת "בכל מקום שגלו שכינה עמהו", לשים מה זקוקים אח"כ לפוט "גלו למצרים שכינה עמהו" וגלו לבל שכינה עמהו?
 ב) אפי' אם נאמר שהגמ' רוצה להביא ראיות מהפסוקים, הרי יכלו לכתוב "בכל מקום שגלו שכינה עמהו, שנאמר הנגלה נגליתי לבית אביך בהיותם במצרים, ואמר למענכם שלחתי בבלה" – ולשים מה צריכים לפרט ש"גלו למצרים שכינה עמהו" וגלו לבל שכינה עמהו?

2) ש"א ב, כז.
 3) ישעי' מג, יד.
 4) נביאים ל, ג.

א. כיון שזהו יום שמחתו של רשב"י, יקשרו זאת עם מאמר של רשב"י הפותח במילים "תניא ר"ש בן יוחי אומר כו'". הגמרא אומרת: "תניא ר"ש בן יוחי אומר בוא ראה כמה חביבין ישראל לפני הקב"ה שכל מקום שגלו שכינה עמהו, גלו למצרים שכינה עמהו שנאמר² הנגלה נגליתי לבית אביך בהיותם במצרים וכו', גלו לבל שכינה עמהו שנאמר³ למענכם שלחתי בבלה, ואף כשהו עתידין לנגאל שכינה עמהו שנאמר⁴ ושב ה' אלמך את שבתו, והשיב לא נאמר אלא ושב, מלמד שהקב"ה שב עמהו מבין המליצות".

* הלוקים קטנים משיחה זו פורסמו בעבר בקונטרס זה, ובעת מובאת כאן לראשונה תשיחה כולה בלה"ק.
 1) ממלא כס, א.
 2) ש"א ב, כז.
 3) ישעי' מג, יד.
 4) נביאים ל, ג.

ואילו בגיור רפורמי הנעשה בא"י לא יכולים לוותר מפאת כבודה של הרבנות הראשית בא"י... – הרי הטעם ע"פ ה' צריך להיות: מפני שזהו היפך התורה! ואת זה הם גילו עכשיו בעצמם: גם קודם ידעו ע"כ, אלא שלא רציתי לנלות זאת, אבל עתה הם בעצמם הכריזו זאת וה נרפס בעיחתונים שלהם, שעשו מוכן "עסקת הבילה"; וכעת אין להם טענות ע"כ שעושים דבר שהוא היפך מתורת משה והיפך הדת – אלא רק ע"כ שלא עומדים בהתחייבות שסוכמה ביניהם.

לפעמים אצל הקוראים לעצמם "בלתי דתיים" ישנם דתיים יותר מאשר אצל הקוראים לעצמם "דתיים"

ג. הרי בזה הם מכריזים בגלוי ש"מכורים" את כל יהודי חו"ל, שבחול"ל נמצאים רוב בני הרוב מגין דבני ישראל, וכן בנוגע לממונם של ישראל אזי רוב הבנין הוא בחול"ל, ואעפ"כ הם הכריזו בגלוי שמכרו את כל עשרת מליון היהודים, כן רבב, שבחול"ל, עבור שניים וחצי מליון יהודים שבארץ ישראל!

אומרים לי שישנם יותר מעשר מליון יהודים בחו"ל (שנים עשרה או שלש עשרה מליון), שהי' כך, אבל אפילו אם יש רק מנין או אפי' יהודי אחד, גם הוא נחשב!

ואת זה עשו אלו הקוראים לעצמם "דתיים", ולא אלו הקוראים לעצמם "בלתי דתיים", אי מדויש ואומר אלו הקוראים לעצמם "דתיים" ואלו הקוראים לעצמם "בלתי דתיים" – כיון שבאמת כל היהודים הינם דתיים, ולפעמים אצל אלו הקוראים לעצמם "בלתי דתיים" ישנם דתיים יותר מאשר אצל אלו הקוראים לעצמם "דתיים".

וחם אלו שקרעו את בני ישראל לשניים באומרים שלאגור רפורמי הנעשה בחו"ל הם מסכימים, דהיינו, שעי"ז נירי רבא מראביי רפורמי בחול"ל אפשר להיות "יהודי", אך לגיור רפורמי הנעשה בא"י הם אינם מסכימים, ובמלא הטענה החיידה שיש להם עתה היא – לא ארד יכולים להרשות לדבר שהיא היפך תורתו של הקב"ה, אלא רק מדועי הנכם אומרים שקר ואינכם עומדים בהסכמים.

הרי זקוק את כל היהודים הודים בחו"ל כמו ספינה שמטורפת בימי ויש צורך להשליך ממנה משהו לים, איז ראשית זורקים את הענין שאיני רוצה להזכירו כלעז, ובפרט בשבת. וחס אינם מתייעצים ואומרים שאי אפשר להכרי בכך כיון שזה היפך התורה.

ד. משום כך באות כל הצרות מהגויים:

כאשר דובר אודות החזרת שטחים, החלו הגויים להתערב וסבלו מהם צרות; אלא שכשדברו אודות החזרת שטח מסויים לגויים איז סבלו מהם צרות באותו השטח, וכאשר דברו על החזרת שטח אחר איז סבלו צרות באותו השטח מהגויים – אבל כל זה ה' ה' רק במקומות מסויימים,

אלם כאשר החלו לדבר בנוגע ל"מזיח יהודי", שבה רוצים למסור את כל ארץ ישראל לגויים, החלו לסבל צרות מהגויים בכל ארץ ישראל, ובפרט המעשה שאירע עם הילדים. (משיחת ש"פ בחזקתנו, מבה"ח סיון ה'תש"ז - בלתי מוגה)

“עסקת החבלה” שעשו הדהלים בממשלה בנוגע ל”מליה יהודי”

בפרסום ראשון כלשון הקולד – בעריכת מערכת “יהי המלך”*

א. הגם שכבר דובר אודות הענין הידעי ד”מיהו יהודי” כמה פעמים, אך כל זמן שהענין לא נתבטל יש לדבר אודותיו.

ואף שהיתה איזו חזוה לטובה, אבל אעפ”כ הענין נשאר בדיוק כמו שהי’, ולא כפי שאחד שאל אותי במכתב: האם בגלל שהם (הדהלים) יוצאים מהממשלה, אפשר כבר לאחר “מיל טור” מפני שהענין נתקן ונשלם ומשיח כבר יכול לבוא.

אך האמת היא שהענין נותר בדיוק כמו שהי’ קודם לכן, ועדיין רחוק מתקונו. שהרי ראשית-כל הם רק **אמרו** שהם יוצאים (מהממשלה), ועדיין לא יצאו בפועל, והעיקר: הרי זה הי’ ענין שקשור עם “כסאות” והסכמים וכו’, והם לא אמרו שהם “מליה יהודי” היפך התורה, וכדלקמן.

ב. כידוע, בענין זה (ד”מיהו יהודי”) היתה “עסקת חבלה”.

מה הפטיט “עסקת חבלה”? שסודותיה מסכמים ביניהם שיכאשר האחד יותר על ענינים מסוימים אזי גם השני צריך לוותר על ענינים מסוימים. וכמהג התגים “אמול לי ואגמול לך”, שמוכרים דבר אחד עבור הדבר השני.

ובענינו, עשו גם בזה “מסחר”: הדתיים אמרו שהם יותרו על גזיר של ראביי רפורמי בח”ל, בתנאי שאתם תוותרו על גזיר של ראביי רפורמי בארץ ישראל, ועשו מנך “עסקה”, אבל הרי כמהג התגים שלאחרי שעושים “עסקת חבלה” לא עומדים בדיבורם, ולכן נאשר הכוונת לנתן בגזיר רפורמי בארץ ישראל, הגיעו הדתיים בטענה: התקנו? כיצד אתם יכולים להכיר בגזיר שכזה, הרי זה לא כפי שסוכסם?

רואים אני, שטענתם היתה לא ע”כ שזו היפך התורה, אלא ע”כ שהם אינם עומדים בהתחייבותם (לוותר על גזיר של ראביי רפורמי בארץ ישראל!);

כאשר הגיע ה”תיק” (”קייס”) כפי שקוראים לזה כאן) לבית המשפט, איזי לא נעמדו ואמרו שאסור להכיר בגזיר זה כיון שזו היפך ההלכה והיפך תורת משה, אלא עשו מזה ענין הקשור עם מפלגות ועמדות: שהיות וסוכס שלא יפליעו לגזיר רפורמי בח”ל ותמורת זה לא יכירו בגזיר רפורמי בא”י, א”כ מדוע אינכם עומדים בהסכסם?

זאת אומרת, שהם לבד אומרים שבגזיר רפורמי בחו”ל כן מכירים – הרי זה היפך מתורת משה ותורת ה”זו!

* חלקה השני של שיחה זו יופיע א”י בגליון הבא (לש”פ בחוקת) – אל תחמיצו!

ג. והביאור בזה הוא:

החילוק בין כל הגלויות יובן ע”פ המבואר בכתבי האר”י⁶ שגלות מצרים היתה ההתחלה והמקור של כל הגלויות, שלכן רואים בגלות מצרים שכל העינים של בני ישראל היו אז בגלות, עד כדי כך שהי’ צריך להיות “לקחת לו גזי מקרב גוי”⁷, ולכן קרבן פסח הי’ באופן “ד”אשו על כרעיו ועל קרב”⁸.

זאת-אומרת, שהענין דגלות מצרים הוא כתר דלעיו”ג, שזה למעלה מסוד השתלשלות ולאח”כ זה יורד להשתלשלות דגלות, חתל מגלות בבל, “דישא דדהבא”⁹, ראש לקליפות דגלות (כפי שזה כבר בהשתלשלות), ואח”כ באות הגלויות שלאח”ג, גלות מדי, גלות יון וגלות רומי, כמבואר בכתבי האר”י¹⁰. דהדגות שב” הגלויות, ואח”כ ישנו הכתר דלעיו”ג, שהו הענין דגלות מצרים, כנ”ל.

וכיון שלכל גלות יש את ענינה הפרטי – לכן לאחרי שרשב”י אומר “יכול אני לפטור את העולם כולו מן הדיו” (שזה קשור עם כך שאצל כל יהודי ישנו ה”ישכנתו בתוכם”¹¹, “שכינה עמה”¹²), איזי הוא אומר שלכל לראש כאשר ישנו הענין ד”בכל מקום שגול”, הכתר הכללי דלעיו”ג הקשור עם ענין הגלות, וע”כ אומרים “שכינה עמה”¹³ – הכתר הכללי של השכינה.

וכיון שזקוקים אח”כ לכר את פריט הגלויות – לכן הוא מונה את כל הפרטים שישנם בענין הגלות:

“אלו למצרים” – הענין דכתר דלעיו”ג, כתר

ג) מזה החידוש בזה ש”אף כשהו עתידין ליגאל שכינה עמה”¹⁴;

הרי כל הסיבה להמצאותה של השכינה בגלות היא רק בגלל שב”י נמצאים בגלות, ומובן שיכאשר בני”י יוצאים מהגלות גם השכינה יוצאת מהגלות – וא”כ לכאן, מה קמ”ל בזה ש”אף כשהו עתידין ליגאל שכינה עמה”¹⁵, עד כדי כך שהוא זקוק להבא ראי’ לזה עמ”סוק “ישב ה’ אלקיך את שבתך”¹⁶, שמוכן מכך שללא ראי’ זו מהפסוק היזי יכולים לומר באופן אחר (ולאכ”כ שאם רשב”י לא הי’ אומר זאת, לא היו יודעים מזה) – ולבאור, הרי זה דבר הפשוט?

ב. אותו ענין מובא גם ביהושעמ”א, ששם כתוב: “תני רשב”י בכל מקום שגול ישראל גלת השכינה עמה”¹⁷, ולאח”כ הוא מונה בפרטות “אלו למצרים וגלת השכינה עמה”¹⁸ ומביא ראי’ מפסוק, “אלו לבבל וגלת שכינה עמה”¹⁹ ומביא ראי’ מפסוק, “אלו למדי (שזוהי עילם, כפי שאומר שם בירושלמי) וגלת השכינה עמה”²⁰ ומביא ראי’ מפסוק, “אלו ליון וגלת השכינה עמה”²¹ ומביא ראי’ מפסוק, “אלו לרומי וגלת השכינה עמה”²² ומביא ראי’ מפסוק.

והנה אנו רואים כאן, שהוא מביא לא רק את הענין דגלות מצרים וגלות בבל (עם ראיות מפסוקים), אלא הוא מונה את כל הגלויות – ולכאן אינו מובין: היית ואומרים ש”בכל מקום שגול ישראל גלת השכינה עמה”²³, לשים מה צריכים למנות כל גלות בפרטות?

9) דינאל ג. לז, וראה שמו”ר פ”ה”ה, ה.
10) לית וס’ תלקיטתם שם.
11) תרומה כה, ת. וראה ר”ח שער האהבה פ”ז קרבן לחולות.

15) תענית פ”א ס”ח”א.
16) ל”ת פ’ תענית. וראה ב”ר פס”ג, ה.
17) ואתחנן ד’ ל”י.
18) בא יב ט.

אלי אפ"י בני"ג הדרים בארץ הקודש) – אזי תחת המגף היא שעלי להתנהג כמו המגף של השני, והשני הוא אינו יהודי.

וזהו כללות הענין ד'גלו' למצרים" (מל' מצרים וגבולים), שהוא מעמיד את עצמו במדידה והגבלה, בהתנהג דמצרים – עכ"פ בנוגע להגוף.

ועל כך אומרים לו, שעוד קודם שהיא עוברת עם עצמו לצאת מהגלות – כבר "שכינה עמה"¹¹ לא משאירים אותו לבד, שאז הוא יכול להשוב כיצד יוכל להסתדר (י"ד) אינקערן¹²) עם כל העולם – אלא מלכתחילה כבר "שכינה עמה"¹³.

ואח"כ זה משתלשל בפרטי המגף – אך יתנהג הראש של המגף, ואיך יתנהג חלק האמצעי של המגף שזה קשור עם הדג שלבל, וכיצד יתנהג המגף בנוגע למשנה בפועל – שאילו הם פרטי המגף של גלות בבל, מדי, יון ורומי, שאילו כאן המקום להאריך בה.

ת. ועל אומרים לו שהקב"ה עושה¹³, ובמלא יונה אפילו שהוא לא שייך לענין המלות, ומכיון ש"שכינה עמהם", אזי כשם שהוא בטוח שהקב"ה יצא מהמלות כך הוא בטוח שהוא עצמו יצא מהמלות.

וכשיודע שזהו ענין זמני בלבד, ובודאי נצטו מהמלות – הוא עוסק בזה ביחד מדין וביחד בטחון, ביודעו שדבר בטוח הוא שבדאי יצליחו בזה.

ולאחר מכן זה משתלשל בכל פרט במיוחד: בשכל, בגוש שלבל ובשכל והגש הקשורים עם מסקנא בנוגע לפועל, עד למעשה בפועל – שבכל ענין וענין "שכינה עמהם".

הפרטי כפי שהוא בכתב גופא (כללות ענין המלות), שזה כבר כפי שהכתב קשור עם ראשית ההשתלשלות, ואח"כ באים כל הדי' גלויות שלאח"ז, שאילו הם ד' הדרגות דהשתלשלות.

וכיון שבכל ענין של גלות וקוקים לעבודה פרטית בפני-עצמה הקשורה במיוחד עם אותה המלות, לכן הוא מביא לזה את הפסוקים הכתובים בתורה שבכל גלות פרטי "שכינה עמה"¹⁴, שזה גופא שענין זה כתוב בתורה ונתן את הכח לעבודה הפרטית הקשורה עם המלות הפרטית, כיון שהתורה משנה את מצאות העולם.

אלא שבתלמוד בבלי הוא מסתפק בהבאת שני הענינים הכלליים שבמלות, "אלו למצרים" ו"אלו לבל", שגלות מצרים היא כללות ענין המלות כפי שהיא למעלה מהשתלשלות, וגלות בבל היא ראשית ההשתלשלות דגלות, ומזה משתלשלות אח"כ שאר הגלויות שלאח"ז.

משי"כ בירושלמי מביאים את כל ד' המלויות הפרטיות.

ועל כל ענין של גלות מביאים פסוק מהתורה ש"שכינה עמה"¹⁵, ומכך מקבלים את הכח לעבודה הפרטית הקשורה עם המלות הפרטיות, כ"ל.

ד. והביאור בזה: כאשר יהודי נמצא בגלות, הרי למרות שהתשמה אומנם לא הלכה לגלות¹², אבל המגף הרי נמצא בגלות, והבעיה ב"עלוי הוא שר המדינה. נמצא בגלות, וישנה כשנוצאים בגלות: זוהי ה"התנהג" שישנה כשנוצאים בגלות: שומכיון שחיים בין אומות העולם ובאופן של גלות (לא רק בני ישראל הנמצאים בחו"ל,

"קרב" (אדם כי יקריב מכם קרבן לה'") ענינו מסירת נפש, ואין לך מסירת-נפש גדולה מזה שיחיה "מניח" שהקב"ה ישאיר אותו בגלות...!

יכול ה' יהודי לבלבל את כל סדר ההשתלשלות כדי למנוע שבנו יהיו של מלך מלכי המלכים הקב"ה בכבודו ובעצמו (כא"א מישיראל) יחי' בבלותו!

היתכן – ה' יכול יהודי לטעון – שהקב"ה משאיר אותו בגלות, ובפרט **גלות ארת**, אלף שנים, ועד קרוב לאלפים שנה, **וגלות קשה**, ככל קשיי המלות שהיו – לא עלינו – בדורות שלפנ"ז, ועד לדור האחרון שלפני דורנו זה, וגם בדורות זה שבחסדי ה' נמצאים במלכות של חסד, שעושה טובות גדולות לבני"ש שיוכלו ללמוד תורה ולקיים מצוות מתוך מנוחת הנפש ומנוחת המגף, ומתוך הרחבה, "המקיים את התורה מעושר" – ה"ז סוכ"ס מעמד ומצב של גלות.

וזהו המעלה הכי גדולה, עד למסירת-נפש הכי גדולה, שיכולה להיות אצל בני"ג – שלא התעברו בבעלותו של הקב"ה (י"ז האבן זך ניט געמישט אין בעל-הבית'שקיס"), אע"פ שבבלל זה **הפסידו רח"ל** את כל הענינים שהיו יכולים להיות אצלם במשך יותר מאלף ותשע מאות שנות המלות!

ואף שבדאי ישלים הקב"ה את כל הענינים שהחסידו בזמן המלות, ועד לשלמות כזו שבי"ג יאמרו "אודך ה'", שיווד להקב"ה על המלות – הרי **בהדא עצמה** מדגישים ואומרים "אודך ה' כי אנפת ב", שעניני המלות הם בבחינת "אנפת"¹⁶ (מסדחת ט"ו אייר ה'תתש"א - בחתי מנהג)

כמה השיעור להיות ענין...

.. לבני-ישראל יש את מלא הזכות לתבונה: מה זה המלות הזו ("וואָס איז דאָס פֿאַר אַ גלות") – מה הפרדוש שהבעל חלק למדינת הים – מה זאת אומרת: בשעה שהיו חופה וקישורין ע"פ דת משה וישראל בין האשה (בני"ג) והבעל (קב"ה), ובנוסף לזה האשה נקי' וסתורה – א"כ היתכן שהבעל חלק למדינת הים, היתכן שישנו גלות?¹⁷

ואפילו באם יש חשש שהאשה עשתה משהו – זה גם לא באשמותה, אלא הבעל אשם, כיון שהוא ברא את הציצה¹⁸, והוא מתחרט על כך בכל יום!
א"כ איזו הצדקה ישנה (לבעל, קב"ה) להתנהג כך, שהוא חולך למדינת הים, ואת בני-ישראל הוא שולח לגלות?¹⁹

רק כיון שבני ישראל הם כאלו ענוים, שענוים גדולים מהם אי אפשר להיות – לכן הם אינם תובעים זאת!
אבל כמה השייעור להיות ענין – תן דפיקה על השולחן ותגיד שיביאו את משיח תיכף ומיד!²⁰

(תרגום חפשי מש"ח ש"פ 9 בהתקנת ה'תשמ"א)

13) קולוטיין ל, ב, סוכה נג, ריש ע"ב.

12) ראה ספר המאמרים קונטרסים ח"א ע" 350.

יכול ה' יהודי לבלבל את כל סדר ההשתלשלות...

הטענה "למה נגרע" שאודותה מדובר בכתוב, היתה (א) טענה של כמה אנשים בלבד, (ב) רבנוגו לקרבן אחד בלבד, (ג) וקרבן שאינו בשלילמות דשאר הקרבנות מצד שייכותו **לפסח מצרים**, שנוסף לכך שה' לפני מתן-תורה (לפני הדיבור), לא הקריבותר ולא היו אז את דמו ע"ג המזבח במקום המיוחד להקרבת הקרבנות (המשכן ומקדש, "בית לה' מוכן להיות מקריבים בו הקרבנות"), כי אם נתינת הדם "על שתי המזוזות ועל המשקוף (מעין **דוונמת** הזאת הדם ע"ג המזבח) על **הבתיים** אשר יאכלו אותו בהם", ולא עוד אלא שהבתיים עצמם (יחד עם בני שבטים) היו **בארץ מצרים**, תחת שליטתו של פרעה.

ואילו הטענה "למה נגרע" בנוגע לזמן הגלות, היא (א) בנוגע לכל בני"י, (ב) בנוגע לכל הקרבנות, (ג) וקרבנות בשלילמותם שהיו צריכים להקריב ע"ג המזבח בביהמ"ק שבארץ ישראל – **היחכן שבמשד יותר מאלף ותשע מאות שנים לא יכולים כל בני"י להקריב קרבנות בביהמ"ק?**...

ועוד ועיקר: ביציאת מצרים (פסח מצרים) היו כו"כ מבני"י שלא רצו לציאת מצרים, עד שפרעה הוצרך **לשלהם ולגורשם ממצרים**, כמ"ש "בד חזקה ישלחם וביד חזקה יגרשם מארצו" (ע"ל כרחם"), "בשלח פרעה את הע"ם", ורק אז נעשו בני חורן, משא"כ בגאולה העתידה לא יהי צורך ח"י **לגוש יהודי מהגלות**, כיון שזעמק מצד עצמו **"למה נגרע?"**

והמענה לטענת בני"י על זמן הגלות, "למה נגרע לבלתי הקריב את קרבן ה'" – בענינו של פסח שני:

אם בנוגע לחסרון דהקרבת קרבן פסח פעם אחת אצל אחד מישראל אומרת התורה שאין זה דבר האבוד כיון שמתקנים ומשלמים החסרון – בנוגע לחסרון דהקרבת כל הקרבנות במשך קרוב לאלפים שנה אצל כל בני"י, בודאי ובודאי שאין זה דבר האבוד כיון שמתקנים ומשלמים החסרון.

ובמקומה:

אף שגם בזמן הגלות משלמים הענין דהקרבת הקרבנות ע"י אמירת פרשיות הקרבנות, שיערני **"ונשלמה פרים שפתינו"** – אין זה דומה להשלמות האמיתית שיעשית ע"י הקרבת הקרבנות בשמיית כפשוטם, בהמה מן החי, מנחה מן הצומח, ומלח "על כל קרבנ תקריב מלח" מן הדומים, ובאופן שכולם (ג) חסונים דר"צ" מתאחדים יחדיו ע"י האדם המקריב (אדם כי יקריב מכס קרבן לח"י").

ומה מוכן שהמענה האמיתי לטענה "למה נגרע", הוא, ענין שמתקנים ומשלמים את כל הענינים דהקרבת הקרבנות בשמיית כפשוטם שהיו חסרים במשך קרוב לאלפים שנות הגלות, של כל זה **יתקן וישלם** בביהמ"ק השלישי, "מקדש ארזי-כוננו ידך", ש"בנו ומשלכל יגלה ויבוא מן השמים", ובו יהיו כלולים גם בית ראשון (שנבנה בתודש יז .) ובית שני. ויש להוסיף, שעצם העובדה שבני"י נמצאים בגלות ואינם יכולים להקריב קרבנות (לילבתי הקריב את קרבן ה"י) הו"ע של **קרבן** (ועד לקרבן) שאין למעלה ממנו:

עבודתו:

ולכן החרגשה (ד"ער געפיל") והפעמד ומצב של השכינה הוא ביריק כפי שהיא היתה בללות מצד עצמה, ואח"כ יצאה מהגלות.

ג. והזה מה שאומרים י"ש ב' ה' אלקת את שבותך", ש"הקב"ה שב עמתי" באותו האופן כפי שהאצל בני ישראל,

את אומרת, כשם שאצל בני"י ישנה שמחה גדולה מכל שימצאים מהגלות, כמשל ה"בן מלך שה' בשבי' וסרחן בבית האסורים" עם כל הלשונות שהוא אומר ע"כ בתנא"י, ואח"כ הוא "יצא לחפשי אל בית אביו המלך", עדי"ג גם בנוגע לענין הגלות, שבנו יחידו של מלך מלכי המלכים הקב"ה נמצא בגלות, והחי מוכן גודל השמחה שישנה כאשר ימצאים מהפעמד ומצב דחושך כפול ומכופל של הגלות, לחירות האמיתית שהת' בגאולה האמיתית והשלמה. ועד"ג כשמדובר אודות "ישב ה' אלקת את שבותך", הרי זה באותו האופן כפי שהאצל בני"י, עם אותה השמחה ואותו דילוג וקפיצה מצד זה שנתגלה אלוקות בעולם.

ח. וזה נתון חיוק ונתינת כח נוספים בעבודת האדם:

אפי' באם הוא מוותר ח"ו וצועק – מה כל הרעש (ד"ער געוואלד") שהוא ישאר עוד רגע אחד בגלות, ובשביל הרגע הזה יהי עילי להתאנק ולשנות את טענו, ולעסוק בענינים של יחדות הן בהקשר לעצמו והן בענין דהפצת היהדות והתורה בהקשר ליהודי שני.

לאחרי שנומצאים כבר בללות תשע עשרה מאות שנה, לא איכפת לו להיות עוד רגע בללות, רק שישל לישון בשקט ברגעי הגלות האחרונים, הוא לא רוצה להתאמץ, הוא כבר

וזה פועל עליו שלא יהפוך להיות "משוקע" (ובסל) בגלות, אלא אדבא, לעמך בתרקי, ולעשות כל החלוי בו בכרי לקרב את הגאולה.

ג. לאחר מכן אומרים יתירה מוז: "זאף כשתן עתידין לגאל שכינה עמתי".

והביאר בה:

הרי זה דבר הפשוט שכאשר בני ישראל כבר אינם נמצאים בגלות, השכינה גם כן אינה בגלות, שהרי כל הענין בה שהשכינה היתה בגלות הוא רק משום שבני"י היו בגלות ו"שכינה עמתי" – אלא אומרים כאן יותר מזה:

ע"י העבודה של בני"י בזמן הגלות, הם פועלים לש"שתי עתידין לגאל שכינה עמתי". הקב"ה שב עמתי כו", שהשכינה יוצאת מהגלות **באותו** האופן כפי שבני"י יוצאים מהגלות.

את אומרת: השכינה אינה יוצאת מהגלות בדרך ממילא, כיון שבני"י כבר אינם בגלות במילא גם השכינה לא צריכה להיות שם – אלא השכינה יוצאת מהגלות באופן כפי שהגלות היתה מצד עצמה (לא מצד בני"י), ולאחמ"כ באה הגאולה.

ומדוע השכינה יוצאת מהגלות? – לא מצד עצמה ובדרך ממילא, אלא משום ש"שכינה עמתי", כלומר, שהיהודי פועל ע"י עבודתו לא רק את הציאתו הפיזית מהגלות, אלא גם הציאת השכינה מהגלות, מההעלם והסתת שישנו על אלוקות כיון שנמצאים בעולם" מל העלם והסתת¹⁴, לאח"כ כפי שזה בזמן הגלות, ומי פועל שהשכינה תצא מהגלות ומגלה את האלוקות בעולם? – היהודי ע"י

15 פ"א (מ, ס"שא ואילך).

14 לקי"ת שלה לך, ד. נכ"מ.

יש"ע לבישלתם) היא 18 בלבד, וא"כ גם אם יש לו כ"כ הרבה דולרים והוא רוצה לקנות 36 לבישים, זה לא יעזור לו כיין שהוא איננו יכול ללבוש יותר מ-18 לבישים...

וא"כ מה יש לו מכספו – רק זה שניתנת לו (בחשבון כספו) עוד "אפס", (נז"א א "זירא" – כפי שזה נקרא עתה), אך זה לא מגיע לענין של פועל; נוסף לו עוד "אפס" בלבד, שאיזו הוא מתעשר עשר פעמים ככה, וצוּעֵק: שישו בני מעיני!...

– מה יש לו מהדולרים, תשתמש אתם לדבר טוב – הוא אומר: לא! הוא מוכרח להיות גברי... – מה יצא לך מכל שחתי' "גברי", שיהיו לך עוד כל כך הרבה "אפסים" לאחר ה-1 ("אזוי פיל "זירא"ס" נאכן אינסי"?)!

זה הרכוש שלו, ובגלל זה הוא לא מרשה לעצמו להשתמש בדולרים עבור עצמו, ולא עבור יהודי שני, וכי' וכו'.

ט. אומרים לו, שאע"פ שיש לו רצון להנות מכספו וכו', שלכן לא איכפת לו להשאר בגלות, והוא מוותר על כל הענינים וכו' – אבל תיכף מגיע משיח, וזו הדולר לא יתפוס מקומו!

זעקקים הגברים: היתכן, הוא התייגע כל כך הרבה לאסוף דולרים, והוא חתיבא אותם בבנק – שנותן כד וכן אחוים (אחוז אחד יותר מחבט השני) – ולפתע מגיע משיח וכל תמצאותו שלו לא תתפוס שום מקום, היות ואז לא יצטרכו את הדולרים כיין שיהי' "לא" רעב ללחם ולא צמא למים כי אם לשמוע את דברי ה'" – יאמרו לו: יש לך כל כך הרבה דולרים, מי צריך את זה נעפייני? זה כבד לא

עמל מספיק, עכשיו הוא רוצה לישון.

ובמילא – הוא טוען – שלא ייגע אותו ונאמר לו שהוא מוכרח להוריד זמן משנתו עבור לימוד תורה, הוא מוכרח לקיים מצוות בהדרגה, שלכן עליו לתת עוד כמה דולרים לעניינים של תורה ומצוות, והוא צריך להתעסק עם יהודי שני ביותר להט, כדי שהגאולה תבוא בהקדם האפשרי – עתה הוא רוצה לנות, הוא יהודי עייף ("א פארמאטענערטער איד") מהתשע-עשרה מאות שנה של גלות, במילא, שיעיזו לו לישון בנחת במי הגלות האחרונים, בכדי שהוא יקום לביאת משיח צדקנו טריל ועונג.

הוא מוחל על כך שהגאולה תבוא רגע קודם, לא איכפת לו שהגאולה תהי' רגע מאוחר יותר – אבל בניגוד הלוח האחרונים הוא רוצה להנות מהחובות שישנה בארצות הברית, הוא רוצה להנות מכספו.

הוא לא משתמש בכסף, הוא רק יושב וסופר את הניירות ("יי פאפירלאך") ומחשב כמה דולרים יש לו בבנק – איזו תנאה יש לו מן?!

לצדקה הוא נותן לא יותר מאשר כד וכו', לפרנסת בני ביתו הוא מוציא כד וכו' בלבד – שהרי הוא אינו יכול לאכול מאכלים טובים כל היום כולו גם אם יהפך בכד, הוא מוכרח לנח בן סעודה אחת לשני' שהרי כד הוא טבע חמוץ, וא"כ הוא אינו יכול להוציא את כל כספו עבור פרנסת בני ביתו,

גם אם יתפס בלבישים חכי יקורים, הוא אינו יכול ללבוש יותר מ-18 לבישים – כפי שהדין הוא בה' שבת¹⁶ שהחכמות המדולה ביותר של לבישים שמוותר לצאת בהם בשבת

¹⁶ שבת קב, א במשנת.

את ועוד: בתפלת העמידה נמצא יהודי במצב של "לעבדא קמי מרי", וזו יש להזהר בכל תיבה ותיבה כו', ובלישון הכותב: "יהי דבריך מעטים!"

ואעפ"כ, לא עוברת תפלה אחת ויחידה ללא בקשת ודרשת ב"י על הגאולה! ואלקים וצוּעֵקים – ביחד עם דוד המלך, דוד מלכא משיחא – "עד מת"י!... וכמו כי צוּעֵקים: "אלקים אל דמי לך אל תחרש ואל תשקוט א-ל"...

ומבואר במדרש תהלים: "הצדקקים אומרים להקב"ה מה תעשה, אומר לו קום והוא קם, שנאמר קומה ה'. . . אומר לו אל תישן והוא מתעורר, שנאמר עורה למה תישן, והוא מתעורר שנאמר ויקן כישן ה'. אומר לו אל דמי והוא שומע, שנאמר מקים דבר עבדו ועצת מלאכי ששלים, וכן ישעי' אומר על חומתך ירושלים הפקדתי שומרים נו' ואל תתנו דמי לי. . . אל תחרש ואל תשקוט א-ל עד שאתה רואה בעלבון בניך".

וכפי שמובא המגיד שהו' "ע"ד תפלתו של חוני המעגל שהיתה משיגת בכיכר רצון תבורא. . . (כ)משל אחד שלוקח את תבידתו אצל היד ואינו מניח אותו לילך ומשנה רצונו כו'". ונמצא, שעיי"ז שישראל מבקשים וצוּעֵקים אודות הגאולה – פועלים הם שהגאולה תבוא **במהירות וזריזות יותר** מכמו שהיתה לו ליל בקשה ותביעה זו!

וזו גם תוכן הבקשה והתביעה "את צמח דוד עבדך מהרה תצמיח. כי לישועתך קוינו כל היום" – אשר למרות שבכל מנין המצוות לא מציינו מצוה לומר תפלה זו, הרי ישנו פס"ד בור' במב"ם שהמצוות עשה דתפלה היא – "שיהא אדם. . . שואל צרכיו שהוא צריך להם", היינו, שכאשר יהודי מרגיש שחסר לו משהו – עליו לבקש על זה מהקב"ה בכל עת מצוא (לעיל מצוה א'), ועפ"ז: אם בניגוד ל"מזוני" מבקש האדם מחב"ב"ה שיתן לו "מזוני רוחי", – יש לו אמנם מזון בצמצום, אבל רצונו "מזוני רוחי" דקא, ואכן מותר לו וצריך לרצות כן ע"פ תורה, כפס"ד המשנה שמכיון שכל יהודי הוא בן אברהם יצחק ויעקב, הרי גם כאשר נותנים לו "כסעודת שללמה בשעתו" אין יוצאים ידי חובתו! –

הרי עאכ"כ כאשר מדובר אודות ענין הגאולה – הנה למרות היותו **טוח** שהגאולה תבוא, אינו יכול להשאר אדיש ולהמתין שהגאולה תבוא "מחרתיים", כאשר נכללתו לפעול שתבוא **מחר**!

ויתירה מזו: אם רק ירצה – ביכלתו לפעול שהגאולה תבוא **היום**, כפס"ד הרמב"ם: "צריך כל אדם שירדא עצמו **כל השנה כולה** [לא רק "מראש השנה ועד יום הכפורים"] כאלו חציו זכאי וחציו חייב. וכן כל העולם חציו זכאי וחציו. . . עשה מצוה אחת הרי הכריע את עצמו ואת כל העולם כולו לכף זכות. וגם לו ולחם תשועה והצלה", ומובן, שהכחונה בזה ל"תשועה והצלה" **מזיזת**, לא רק למחרת או מחרתיים. כפסטות המשל דכף מאזניים שקולה, שכאשר מוסיפים פרט קטן על א' מכפפת המאזנים, הרי זה מכריע **תיכף ומיד**, וכן הוא במשל [שהרי ה"משל" ד"תורת אמת" מכוון בכל פרטיו], שעיי"ז מצוה אחת "הכריע את עצמו ואת כל העולם כולו לכף זכות וגם לו ולחם תשועה והצלה" – **תיכף ומיד ממש**, ובלישון הרמב"ם: "מיד הו' נגאליל".

(משחית פסח שני ה'תשד"ח - בחתי חוגה)

הלמוד וההזרה מ"פסח שני"

ישנם הטוענים: מדוע מדברים ומכריזים ללא הרף על הנושא של ביאת המשיח, "אני מאמין... בבואת המשיח... אחכה לו בכל יום שיבוא" – יש לסמוך על הקב"ה שיגאל את ישראל מת שירצה?¹

הקב"ה שלח את בני ללגות, והוא זה שצריך לגאול אותם! וכידוע פתגם כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו: לא מרצונו גלינו מארץ ישראל ולא בכוונותינו אנו נשוב לארץ ישראל, אבינו מלכנו הוא ית' המלנו כו' והוא ית' יגאלנו ויקבץ נדחוני מארבע כנפות הארץ ע"י משיח גואל צדק. וא"כ, מה פשר **התביעה והצעקה** אודות הגאולה – יש לסמוך על **הקב"ה**?

ונה על זה בא הלומד וההוראה מ"פסח שני":
 לכאורה, היתה מצוה זו צריכה להנתן ע"י הקב"ה בעצמו – ככל שאר רמ"ז מצוות עשה, ואעפ"כ רואים שכל עיקרה של מצוה זו לא באה אלא ע"י **הדרישה והתביעה** של ישראל "למה נמרע", שכתוצאה ממנה **נתחדש** הציוי דפסח שני, ועד כדי כך – שציוי זה פעל שלמות בכל המצוות, שכן, מצוה זו **השלימה** את המספר דתרי"ג מצוות.

ישנם כמה תקנות שאינם אלא מדברי סופרים, וכמו כן ישנם כמה מצוות שאינם נמנים בתור מצוה בפ"ע, ואילו הציוי דפסח שני הוא א' **מרמ"ח** מצוות עשה, שהראשונה בהם – המצוה ד"אנכי ה' אלקיך", הכללת את כל מצוות עשה, וביניהם – הציוי דפסח שני.²
 וע"י נפעל שלימות גם **בתורה** – מכיון ששלימותה של התורה תלוי בקיום המצוות במעשה בפועל, כמאמר "תלמוד גדול שמביא לידי מעשה".

וכל זה נפעל – כאמור – ע"י **הדרישה והתביעה** של ישראל, **שלא** סמכו על הקב"ה (כביבול)... אלא תבעו שרצונם להקריב קרבן פסח, וע"י פעול שיתחדש ציוי בתורה, ציוי המביא לשלימות כל התורה ומצוותי.³

וע"י בענינו – בקשת ותביעת בני אודות הגאולה:
 לא זו בלבד שבקשה ותביעה זו אינה היפך התורה ח"ו, אלא **אדרבה** – התורה ציוותה להתנהג כן, ע"י אנשי כנסת המדולה, שתקנו שבאשר יהודי מבקש צרכו מהקב"ה בעת תפלת העמידה – יאמר בהפלתו: "את צמח דוד עבדך **מהרה** תצמיח... כי לשועתך קיונו **כל היום**", "ותחייתה עינינו בשוב לציון".

ואינו מסתפק בכך שמבקש ורודש זאת בתפלה אחת – אלא חוזר על בקשה ותביעה זו **בכל תפלה ותפלה, ו פעמים בכל יום**:
 לכאורה, כבר ביקש זאת בתפלת שחרית, ולאחריו כן גם בתפלת המנחה – המוכרת שבכל התפלות, כדברי הגמרא: "לעולם יהא אדם זהיר בתפלת המנחה שהרי אליהו לא נענה אלא בהפלת המנחה", וא"כ, מהו הצורך לחזר ולבקש זאת בתפלה הסמוכה – תפלת ערבית?⁴

וטמון פניו בתוך וכו'".

אומרים לאותו יהודי, שאפי' אם הרצון והשיטה שלו הם, שעוד "אפי" בסכום כספו זה דבר גדול מאוד, כיון שזה הוסף להיות עשר פעמים יותר, והוא מביא ראי' שכך אומר ה"רואה-השבו שלו (אקאונטנענטע"), כד אומר הבבן וכך אומרים ה"דאן" וה"ב'אסטריט" המפוסים את הידיעות מהו גביר ומי גביר גדול יותר, שבבלל זה הוא יוכל לקבל הלוואה גדולה יותר (זה הרווח בהו שהוא גביר גדול יותר – הוא יוכל לקבל הלוואה יותר גדולה) – עליו ליעת שע"י הוא מחזיק בבלות את הקב"ה?

שאי מצד אושיות בלבד (לא מצד פרומקייט) הוא יותת גם על שנתו המתוקה שיש לו כאשר הוא הולך לישון על כרית שנגעשתה מדולדים, שלכן הוא רוצה לישון ושמשיח לא יבלב אותו מלהנות מחדולדים שלו – אומרים לו: תרחם על הקב"ה! השכינה נמצאת יחד איתך בכל מקום, כאשר אתה הולך לבבך, וכאשר אתה יושב "מאחור" הנה ונתנה מעניינים של מה בכך, הקב"ה נמצא יחד איתך כביכול –

והרי מובן, שכאשר נודע לו שזה קשר עם הוצאת הקב"ה מהגלות רגע אחד קודם – איך אם יש אצלו קצת חוש של אנושיות, הוא יוותר על שנתו המתוקה – שנתאה לו שבה מתבטא אצלו תחת האמיני, והוא יעשה כל התלוי בו בכדי לחיות יהודי חי (א' לעבריקדער אי"ז), ע"י תורת חיים ומצוותי' עליהם נאמר²² "חיי בהם".

מטבע המהלכת:

במלא הוא צויעק שיניחו לו להשאר ענד מעט בבלות, כיון שהוא רוצה להנות מסכפו עד שאלו המפוסמים את השימה כמה מלונרים ישנם באר"ג, יכניסו גם אותו בשימה זו – עבור זה כדאית לו הלוותו . . .

שכאשר הוא עומד בכזה מעמד ומצב, הוא מתנהג ורוצה להשאר ענד בבלות, כדי שיזכר לתנות מסכפו וכו' – איז מפני שהקב"ה הוא עצם הטוב, וטבע הטוב להיביט¹⁷, הוא מוותר לו (א"ט ער איז נא"), וכידוע הפירוש שהפסטנים מפרשים¹⁸ על מ"ש¹⁹ "פתח את ידך ומשבע לכל חי רצון", שהקב"ה נתן לפי הרצון של כל בעל חי, אפי' כשהרצון הוא עקום, הקב"ה מוותר לו.

י. אך הרי סוף-כל-סוף רחמנות עליו, וסוף-כל-סוף צריך להציאו מהגלות שלו (אצל הדולרים) – מספרים לו שכל רגע שהוא נמצא בבלות אזי "שכינה עמחם", הקב"ה נמצא בבלות יחד איתו, כיון שהוא נמצא בבלות.

ואיז ענין יוצא מרי פשוטו – זהו לא ענין של דרוש או פשטיל, ולא ענין שרצונים לשבע בו משהו בכדי שיהי' לו לב רגוע – זה ענין שכתוב ב"תורת אמת", שכאשר יהודי נמצא בבלות, הוא מחזיק יחד איתו את השכינה בבלות, הוא מחזיק בבלות את ה"חלק אלוקה ממעל ממש"²⁰.

וכפי שאדמו"ר חזקן כותב בתניא²¹ בנוגע לעבדו, שאפי' כשהו רק "לפי שעה", זה "כמשל האוחז בראשו של מלך ומורידו למטה

17 ראה עמח"ם שער שעשועי המלך דפ"א.
 18 מעי"ד עה"פ.
 19 תהלים קמ"ט, טו.

20 אחרי ית, ה.
 21 ספ"י.